

موسسه حقوق و معارف اسلامی
پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق
گرایش جزا و جرم‌شناسی

نقد و بررسی قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

استاد راهنما:

دکتر حسن حیدری

طلبه:

جلیل جلیل پور

شهریور ۱۴۰۰

جامعه المصطفی

پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق
گرایش جزا و جرم‌شناسی

نقد و بررسی قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

استاد راهنما:

دکتر حسن حیدری

طلبه:

جلیل جلیل پور

شهریور ۱۴۰۰

«فرم تأیید آماده بودن پایان نامه جهت دفاع نهایی»

بدینوسیله تأیید می گردد پایان نامه آقای جلیل جلیل پور

مقطع: کارشناسی ارشد رشته: جزا و جرم شناسی

با موضوع: نقد و بررسی قانون کاهش مجازات حبس تعزیری از جهت ساختاری و محتوایی

کامل بوده و از نظر اینجانب آماده دفاع می باشد.

نام و نام خانوادگی

تاریخ و امضاء استاد راهنما

مسئولیت صحت و سقم مطالب به عهده نویسنده پایان نامه می باشد

سپاس از خداوند متعال که من را خواندن اموخت و سپس پدر و مادری فداکار

تا من را در تمام زمان تحصیل یاری نموده و بعد از آن از همسری که مایه آرامش

من در تمام سختی ها است.

چکیده:

قوانین موضوعه هر کشور، با توجه به گذشت زمان و تفاوت اوضاع فرهنگی، سیاسی و اقتصادی نیاز به بازنگری دارد، چرا که تغییر شرایط و عدم بازنگری قوانین، با بی عدالتی همراه است. به دلیل اینکه فردی که در شرایط مالی سخت اقدام به سرقت می نماید با فردی که در شرایط مالی بهتر اقدام به ارتکاب سرقت می نماید، برابر به نظر نمی رسند. در خرداد سال ۱۳۹۹ قانونی در راستای اصلاح قوانین مجازات در ایران به نام قانون کاهش مجازات حبس تعزیری تصویب گردید، که شاکله آن مبنی بر حذف یا کاهش مجازات حبس بوده است. این قانون هر چند نسبت به قوانین موضوعه قبل دارای مزایایی چون کاهش جمعیت کیفری، استحکام قوام خانواده مرتکبین جرم، کاهش هزینه های کشور و حرکت وفق سیاست جنایی کشور دارد؛ لکن معایبی مانند محدود نمودن اقدامات پیشگیری و تعقیبی و ارسال حجم پرونده های زیاد به صورت مستقیم در دادگاه، افزایش حبس های کوتاه مدت، مساوی بودن افراد مختلف و به نوعی تبعیض مجازات و نابرابری مجازات به دلیل نوسانات اقتصادی در کشور ما را به ارمغان آورده است. تصویب قانون جدید هر چند با توجه به تغییرات صورت گرفته در کشور لازم به نظر می رسید و باعث کاهش جمعیت کیفری ایران گردید، لکن از حیث اینکه باعث کاهش جرم می گردد، مورد مطالعه دقیق قرار نگرفته است و به نظر نوعی شتاب زدگی در وضع قانون بوده است و بدون توجه به مسائل جرم شناختی و روان شناسی، موادی را تصویب نموده است. لذا لازم است تا نقاط ضعف قانون مذکور با اصلاح و تصویب قانون جدید، بر طرف گردد.

کلمات کلیدی: حبس، مجازات، تعزیر، جرم، قابل گذشت

فهرست مطالب :

مقدمه.....	۱
فصل اول : کلیات.....	۲
گفتار اول: بیان مسئله.....	۲
گفتار دوم: ضرورت تحقیق.....	۳
گفتار سوم: سوالات تحقیق.....	۳
گفتار چهارم: اهداف و ضرورت تحقیق.....	۴
گفتار پنجم: فرضیه های تحقیق.....	۴
گفتار ششم: روش جمع آوری اطلاعات.....	۴
گفتار هفتم: واژه شناسی.....	۵
فصل دوم: بررسی معایب و محاسن قانون کاهش حبس تعزیری.....	۹
مقدمه:.....	۹
گفتار اول: محاسن قانون کاهش حبس تعزیری.....	۹
الف : کاهش جمعیت کیفری موجود در زندان.....	۹
ب: برگشت به خانواده.....	۱۴
ج: کاهش هزینه های جاری کشور.....	۲۰
د: ایجاد انگیزه جهت اخذ رضایت شاکی.....	۲۲
(۱) تاثیر گذشت در جرایم قابل گذشت و غیر قابل گذشت.....	۲۲

۲۸	.....	۲) تاثیر گذشت در تعدد جرم.....
۳۲	.....	۴) تاثیر گذشت در تعلیق تعقیب مجرم.....
۳۳	.....	۵) تاثیر گذشت در اعمال ماده ۴۸۳ قانون آیین دادرسی کیفری.....
۳۴	.....	هـ: کاهش پرونده های موجود در اجرای احکام کیفری.....
۳۶	.....	و: سیاست جنایی:.....
۴۰	.....	ز: کاهش مجازات حبس در تعدد جرایم درجه هفت و هشت بادرجات دیگر.....
۴۴	.....	گفتار دوم : معایب قانون کاهش حبس تعزیری.....
۴۴	.....	مقدمه:.....
۴۴	.....	الف: محدودیت اقدامات پیشگیری و تعقیبی.....
۵۱	.....	ب: تناقض با لایحه احیاء دادرسی و ارجاع بیش از حد پرونده ها به دادگاه به صورت مستقیم
۶۱	.....	ج: افزایش آثار حبس کوتاه مدت.....
۶۳	.....	د: اخذ رضایت از شاکی بدون میل باطنی (اخذ رضایت به عنف).....
۶۵	.....	هـ: عدم ثبت سابقه در صورت اخذ رضایت.....
۶۶	.....	الف) عدم امکان استفاده از کیفیات مشدده.....
۶۸	.....	ب) مساوی بودن افراد مختلف و عدم رعایت اصل عدالت.....
۷۲	.....	و: نابرابری مجازات به دلیل نوسانات اقتصادی.....
۷۵	.....	ز: عدم تعیین مبلغ مورد نظر در زمان ارتکاب بزه یا صدور رای اصلاحی.....
۷۶	.....	ز: عدم تعیین تکلیف در خصوص شروع به جرم جرایم تعزیری درجه شش و پایین تر.....
۷۹	.....	فصل سوم : بررسی آثار قانون جدید.....
۷۹	.....	گفتار اول: ضرورت تصویب این قانون.....

۸۴	گفتار دوم: تاثیر این قانون در جمعیت کیفری ایران.....
۸۹	گفتار سوم: تاثیر قانون مذکور در کاهش یا افزایش ارتکاب جرم.....
۱۰۰	فصل چهارم: خلاصه و نتیجه گیری و پیشنهادات.....
۱۰۵	پیشنهادات :.....
۱۰۷	منابع و ماخذ.....
۱۱۰	سایت ها:.....
۱۱۱	چکیده انگلیسی .....

مقدمه

در تاریخ بیست و سوم اردیبهشت ماه سال هزار و سیصد و نود و نه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مشتمل بر پانزده ماده در مجلس تصویب و ۱۹ در تاریخ ۱۳۹۹/۳/۷ از سوی شورای نگهبان تایید و در تاریخ بیست و دوم خرداد ماه وفق دستور رییس جمهور ابلاغ و در روز دو شنبه بیست و ششم خرداد ماه سال ۱۳۹۹ در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد.

قانون مذکور جهت ساماندهی به وضع زندانیان و محکومین و تغییر در قوانین تصویب گردید. بی شک هر قانون علاوه بر اینکه مزایایی دارد، نکات مبهم و یا معایبی دارد که می تواند از چشم واضح، مغفول بماند و یا اینکه واضح به دلیل اهمیت منافع آن، از معایب و کاستی به وجود آمده ف چشم پوشی نماید.

لکن در برخی موارد معایبی وجود دارد که نمی توان به آن بی اهمیت بود و از طرفی به چشم بی انصافی نیز نباید فقط معایب را بر شمرد، بلکه بررسی منصفانه یک قانون آن است که مزایای آن بیان، سپس معایب آن نیز ذکر گردد، تا در مرحله دیگر با راهکارهای بیان شده نقاط ضعف به حداقل و نقاط قوت به حداکثر خود برسد.

در این تحقیق ابتدا به نکات قوت و سپس به نقاط ضعف قانون کاهش مجازات حبس تعزیری پرداخته می شود و سپس تاثیرات این قانون بر کاهش و یا افزایش جمعیت کیفری ایران بررسی می گردد.

فصل اول : کلیات

گفتار اول: بیان مسئله

واضح و مبرهن است که در جوامع مدنی، بدون وضع قانون، نمی توان آن جامعه را مدیریت نمود. در قوانین جمهوری اسلامی ایران نیز قوانین عدیده ای جهت بر خورد با مجرمین و متخلفین وضع گردیده است که بیشتر این قوانین در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) می باشد که در سال ۱۳۷۵ تصویب گردیده است و جزء در موارد محدودی بازنگری نشده است و با قانون مذکور و سایر قوانین موضوعه با مرتکبین و متخلفین برخورد قضایی صورت می گرفت. در راستای کاهش جمعیت کیفری و کاهش تبعات آن در بیست و سوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ قانونی با عنوان قانون کاهش مجازات حبس تعزیری با طرح دو فوریتی در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی شامل پانزده ماده تصویب گردید و در تاریخ هفتم خرداد ماه همان سال؛ توسط شورای نگهبان تایید و از تاریخ نوزدهم خرداد ماه جهت اجرا ابلاغ گردید.

صرف نظر از محتویات قانون مذکور، بی شک قوانین وضع شده، دارای محاسب و مزایایی می باشند که قانون کاهش مجازات حبس تعزیری نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد. البته بساری از مزایا و معایب قوانین پس از اجرا و سپری شدن زمان و بررسی شرایط محیطی مشخص می گردد، لکن با توجه به تجارب به دست آمده از قوانین اجرا شده و در مواردی با توجه به اثر فوری قانون و اصول حاکم بر قوانین و حتی استفاده از روانشناسی جرم و جامعه شناسی جرم؛ می توان آثار قوانینی را که از وضع آنان مدت زیادی سپری نگردیده است، را پیشی بینی نمود. بررسی یک قانون به قانون گذار این فرصت را می دهد تا محاسن قانون وضع شده را توقیت نموده و باعث افزایش قدرت قانون گردد و از سوی دیگر با شناخت نقاط ضعف و معایب یک قانون، قانون گذار و تمامی نهاد های مرتبط در این زمینه، ضمن رفع نقض موارد مشهود، با توجه به مقتضیات زمانی و مکانی و سیاست های جنایی

، تلاش در رفع این معایب نمایند و از وضع قوانین متروک جلوگیری نمایند..در این تحقیق نگارنده در پی آن است تا علاوه بر محاسن موجود در این ؛ معایب و کاستی های آن را مورد بررسی قرار دهد تا در صورت لزوم و بازنگری در قانون ، نسبت به تقویت نقاط مثبت و کاهش معایب ان اقدام گردد.

گفتار دوم: ضرورت تحقیق

نظر به اینکه قانون کاهش مجازات حبس تعزیری به تازگی تصویب گردیده است ، سابقه مطالعاتی و پژوهشی بسیاری ندارد و تا کنون در این خصوص پایان نامه ای نگارش نگردیده است .از طرفی لازم است تا قوانین موضوعه مورد بررسی قرار گیرند تا در صورت لزوم ، مورد بازبینی قرار گرفته ، تا آنچه با اهداف قانون مغایر است ، حذف و اصلاح شود . لذا ضرورت دارد تا با بررسی آن ، مشخص گردد قانون مذکور در جامعه و فرهنگ ایران و در کاهش و یا افزایش ارتکاب جرم چه آثاری دارد ، تا نقاط مثبت، تقویت و نقایص آن رفع گردد.

گفتار سوم: سوالات تحقیق

سوال اصلی : قانون کاهش حبس مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۹ دارای چه معایب و محاسنی می باشد.

سوالات فرعی:

(۱) ضرورت تصویب این قانون چیست؟

(۲) قانون کاهش مجازات حبس تعزیری چه آثاری در جمعیت کیفری ایران دارد؟

(۳) آثار مثبت و منفی کاهش حبس چیست؟

گفتار چهارم: اهداف و ضرورت تحقیق

با توجه به بررسی معایب و محاسن قانون مذکور، تحقیق انجام شده می تواند راهکاری جهت بازبینی قانون، اصلاح مواد، افزایش و حذف مواد قانونی می باشد

با توجه به جدید بودن قانون مذکور و از طرفی سیاست های کلی حبس زدایی، موضوع تحقیق موضوعی نوپدیدی به حساب آمده است .

گفتار پنجم: فرضیه های تحقیق

-قانون کاهش مجازات حبس تعزیری، با توجه به کاهش میزان مجازات و قابل گذشت نمودن جرایم زیادی از جمله سرقت و کلاهبردای با شرایط معنون در قانون مذکور ، باعث تجری مرتکب نسبت به اعمال مجرمانه می گردد.

-با توجه به کاهش مجازات ها، از دید جامعه شناختی شاهد افزایش آثار حبس کوتاه مدت خواهیم بود.

- قانون موضوعه با توجه به پایین آوردن درجه مجازات ها و تغییر صلاحیت به صلاحیت مستقیم دادگاه جهت رسیدگی، با تجربه احیاء دادرها در تناقض می باشد و باعث اختلال در روند کار دادگاه می گردد

-قانون مذکور با توجه به محتویات ان نیاز به بازنگری و تصحیح مواد دارد.

گفتار ششم: روش جمع آوری اطلاعات

با توجه به موضوع تحقیق نگارنده در پی معایب و محاسن قانون است و با توجه به اخیر التصویب شدن نیز امکان تحقیقات میدانی وجود ندارد، لذا گرد آوری مطالب از تجربیات گذشته است و به

صورت استفاده از فیش برداری و سامانه های رایانه ای انجام می گیرد

گفتار هفتم: واژه شناسی

حبس:

سلب آزادی و اختیار نفس در مدت معین یا نامحدود به طوری که در زمان آن حالت انتظار ترخیص وجود نداشته باشد.^۱ « زندان محلی است که در آن محکومان دارای حکم قطعی با معرفی مقام های صلاحیت دار قضایی و قانونی برای مدت معین یا به طور دائم به منظور تحمل کیفر ، با هدف حرفه آموزی ، باز پروری و بازسازی نگهداری می شوند.»^۲

حد:

در ماده ۱۵ قانون مجازات اسلامی حد اینگونه تعریف شده است «حد مجازاتی است که موجب ، نوع ، میزان و کیفیت اجرای آن در شرع مقدس تعیین شده است» در واقع به دلیل اهمیتی که شارع برای حد قائل شده است ، تمام شرایط آن را بیان نموده است. مجازات حد، فقط منحصر به موارد مذکور در فقه بوده و نمی توان تعداد، موجب ، نوع و میزان و کیفیت اینگونه جرایم را کاهش یا افزایش داد. مواد ۲۱۷ تا ۲۸۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ (کتاب دوم) این گونه جرایم را ذکر و مجازات آن ها را ذکر نموده است.

تعزیر:

---

^۱ . جعفری لنگرودی، محمد جعفر ، ترمینولوژی حقوق، چاپ چهاردهم ، تهران ، گنج دانش، ۱۳۸۳، ص ۲۰۸.

^۲ . آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها ، ماده ۳ .

مجازات‌ی است که مشمول عنوان حد، قصاص یا دیه نیست و به موجب قانون در موارد ارتکاب مجازات شرعی یا نقض مقررات حکومتی تعیین می‌شود.^۱

قصاص:

چنانچه مرتکب جراحت عمدی بر بدن انسان وارد نماید، وی حق قصاص را دارد و در اصل «قصاص مجازات اصلی جنایات عمدی بر نفس، اعضاء، منافع است.»^۲ به عبارت دیگر وفق تعریف قانون شرایط قصاص، اول اینکه باید جنایت عمدی باشد و دوم بر اینکه بر اعضاء و منافع یا جان انسان باشد. بنابراین جنایت غیر عمدی از تعریف قصاص خارج است و دوم اینکه اگر جنایت وارده بر غیر انسان باشد، نیز قصاص خروج موضوعی دارد.

قرار:

تصمیماتی که در مرحله قضایی در مبحث کیفری گرفته می‌شود یا در بخش دادرسی است و یا در دادگاه تصمیم گرفته می‌شود. تصمیمی که در دادرسی گرفته می‌شود، قرار نامیده می‌شود. «در مرحله تحقیقات مقدماتی اتخاذ تصمیمات قضایی که از سوی مقام تحقیق گرفته می‌شود، قرار نام دارد.»^۳

جرم قابل گذشت:

وفق ماده ۱۲ قانون آیین دادرسی کیفری، جرم قابل گذشت جرمی است که فقط با شکایت شاکی

---

^۱. قانون مجازات اسلامی ماده ۱۸.

^۲. قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، ماده ۱۶.

^۳. آشوری، محمد؛ آیین دادرسی کیفری، ج ۲، سمت، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۹، ص ۱۷۲.

شروع و در صورت گذشت او موقوف می شود.^۱ به عبارت دیگر، تعقیب در جرایم قابل گذشت منوط به شکایت شاکی است و بدون شکایت شاکی هیچ نهاد و دستگاهی حق دخالت ندارد و بالتبع با گذشت شاکی، پرونده در هر مرحله ای که باشد، مختومه می گردد. جرایم قابل گذشت در ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی ذکر شده است که در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مورد اصلاح قرار گرفته و جرایم دیگری نیز از غیر قابل گذشت به قابل گذشت، تبدیل شده اند.

جرم غیر قابل گذشت:

بر خلاف جرم قابل گذشت، جرم غیر قابل گذشت، جرمی است که شکایت شاکی و یا اعلام رضایت وی، نقشی در تعقیب متهم ندارد و فقط رضایت وی می تواند از جهات تخفیف در حکم قرار گیرد.

سیاست جنایی:

سیاست جنایی یعنی اصول کلی مربوط به قوانین جزایی کشور.^۲ در اصل سیاست جنایی به سه سیاست (۱) سیاست جنایی تقنینی (۲) سیاست جنایی قضایی (۳) سیاست جنایی مشارکتی تقسیم می شود.

در مفهوم موسع سیاست جنایی شامل کلیه شیوه ها و روش هایی می شود که هیئت اجتماع از

---

^۱ . قانون آیین دادرسی کیفری، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، چاپ دوم، تهران، ۱۳۹۴.

^۲ . جعفری لنگرودی، محمد جعفر، ترمینولوژی حقوق، چاپ شش، تهران، احمدی، ۱۳۷۲ ص ۳۷۱.

طریق آن ها پاسخگویی به پدیده جنایی جرو و انحراف را سازمان می بخشد.^۱

حبس زدایی :

اصطلاح حبس زدایی نخستین بار توسط راتمن به کار رفته است و سپس اسکال در کتاب تحت همین عنوان آن را ایتگونه تعریف کرده است « اصطلاح اختصاری در مورد سیاست دولتی تعطیل تیمارستان ها، زندان ها و دارالتادیب ها است که بر اساس آن مجانین ، مجرمین ومنحرفین، آزاد گردیده یا از پذیرش آنان در مخروبه های کیفی که به طور سنتی در آن ها نگهداری می شوند ، خودداری می گردد. در عوض آنان آزادی می شوند تا امکان انطباق و سازگاری در جامعه را پیدا کنند ، چنین تعریفی هم گسترده و هم پر ارزش است . حبس زدایی ظاهرا نه تنها مربوط به آزاد ساختن زندانیان محکوم به حبس های طویل المدت می شود ، بلکه ترخیص افرادی را نیز که بر اساس مقررات قبلی ، محکوم به حبس های نسبتا دراز مدت می شوند ، در بر گرفته و حتی شامل تدوین سیاست های نگهداری و حبس کوتاه مدت موسوم به در گردان نیز می شود که مربوط به افرادی است که بر اساس برنامه های کنترل محلی وارد این گونه نهاد ها می شوند»^{۲،۳}

---

^۱ .کونانی ، سلمان و انصاری ، جمال و اسلام مندنی ، سیاست جنایی از گفتمان تا بر ساخت های ریزومیک شده و نا روا چاپ تهران، دوم ، مجد. ۱۳۹۲، ص ۳۱.

^۲ . نجفی ابرند آبادیعلی حسین و هاشم بیگی ، حمید ، دانشنامه جرم شناسی ، تهران، دانشگاه شهید بهشتی . سال ۱۳۷۷، ص ۱۲۴ و ۱۲۵

^۳ . میر خلیلی ، سید محمود و یعقوبی، تقی، بررسی عوامل قضایی افزایش جمعیت کیفری زندان ها ، فصل نامه راهبرد، سال بیست و ششم ، شماره ۸۲، بهار ۱۳۹۶، ص ۱۰۳ و ۱۰۴.

فصل دوم: بررسی معایب و محاسن قانون کاهش حبس تعزیری

مقدمه:

بدون تردید وضع هر قانون، دارای معایب و محاسنی است که گذشت زمان و اجرای قانون، نسبت به شناسایی نقاط ضعف و قوت آن کمک شایانی می نماید. لکن برخی از مزایا و معایب با توجه به تجربه گذشته، بدون گذر زمان و حتی بدون اجرای قانون، قابلیت شناسایی را دارند و به وضوح قابل رویت می باشد. قانون کاهش مجازات حبس تعزیری، نیز از این قاعده استثنا نمی باشد و به صورت قطع و یقین دارای آثار مثبت و منفی است. لذا در این فصل در دو گفتار به بررسی این قانون پرداخته می شود که در گفتار اول در خصوص محاسن و مزایای اجرای این قانون و در گفتار دوم در خصوص معایب و خطرات احتمالی به وجود آمده در اثر اجرای این قانون، سخن به میان می آید.

گفتار اول: محاسن قانون کاهش حبس تعزیری

الف: کاهش جمعیت کیفری موجود در زندان

در کتاب پنجم (تعزیرات) قانون مجازات اسلامی برای بسیاری از فعل ها و ترک فعل ها، اعم از جرایم قابل گذشت و غیر قابل گذشت، جرم انگاری گردیده است. در بسیاری موارد در جرایم غیر قابل گذشت حتی با رضایت شاکی، متهم در انتظار صدور حکم از حیث جنبه عمومی فعل ارتكابی بود. لکن قانون جدید الوضع، تحول عظیمی در تبدیل مجازات ها از غیر قابل گذشت به جرایم قابل گذشت به وجود آورد. با تصویب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری، نظر به اینکه بسیاری از جرایم وفق ماده ۱۱ قانون مذکور، قابل گذشت شده اند و در بسیاری از پرونده ها رضایت شاکی اخذ گردیده است لکن به دلیل جنبه عمومی جرم، محکومین در زندان به سر می برده و یا اینکه در انتظار برای رفتن به زندان بوده اند، اکنون با قابل گذشت شدن آنان، صدور حکم به لحاظ جنبه عمومی، منتفی

گردیده است و با توجه به رضایت شاکی و با استناد به مواد ۱۲ و ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری^۱، قرار موقوفی تعقیب آنان صادر می گردد و دیگر نیازی به معرفی به زندان و یا هر گونه مجازات دیگر و یا حتی تعلیق مجازات ندارند. از جمله این جرایم می توان به جرم جعل و استفاده از سند مجعول موضوع ماده ۵۳۶ کتاب پنجم (تعزیرات) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ نام برد که در قانون جدید، به جرم قابل گذشت تبدیل گردیده است و با گذشت شاکی پرونده در هر مرحله ای که باشد، موقوفی تعقیب و یا موقوفی اجرای آن صادر می گردد. از دیگر جرایم قابل گذشت موضوع ماده ۱۱ قانون کاهش مجازات حبس تعزیری می توان به جرایمی مانند مزاحمت تلفنی، کلاهبرداری، سرقت اشاره نمود که با اخذ رضایت و رعایت حق نصاب میزان مال تحصیل شده، پرونده مختومه می گردد و افرادی که در زندان به دلیل این جرایم حضور دارند و رضایت شاکی را اخذ نموده اند، آزاد می گردند. از طرف دیگر حتی در صورتی که متهم نتواند رضایت شاکی را اخذ نماید، نظر به اینکه وفق تبصره ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی اصلاحی ماده ۱۱، مجازات جرایم قابل گذشت به نصف تقلیل یافته است، مدت مجازات آنان به نصف تبدیل می گردد و وفق تبصره ماده دو قانون، قاضی صادر کننده رای باید حداقل مجازات تعیین شده را اختیار کند مگر اینکه یکی از شرایط ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی وجود داشته باشد تا قاضی بتواند از حداقل مجازات تعیین شده، مجازاتی فراتر در حکم خود انشاء نماید که در غیر این صورت قانون گزار برای قاضی مجازات اشدی در نظر گرفته

---

^۱. ماده ۱۲ - تعقیب متهم در جرایم قابل گذشت فقط با شکایت شاکی شروع و در صورت گذشت او موقوف می شود. تبصره - تعیین جرایم قابل گذشت به موجب قانون است. ماده ۱۳ - تعقیب امر کیفری که طبق قانون شروع شده است و همچنین اجرای مجازات موقوف نمی شود، مگر در موارد زیر: الف - فوت متهم یا محکوم علیه ب - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم قابل گذشت پ - شمول عفو ت - نسخ مجازات قانونی ث - شمول مرور زمان در موارد پیش بینی شده در قانون ج - توبه متهم در موارد پیش بینی شده در قانون چ - اعتبار امر مختومه